

Veiligheidsbeleid OpenEmbassy

November 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
a.	Risico's	3
1.1.	Risicogroepen	4
1.2.	Vormen van ongewenst gedrag	5
2.	Preventiebeleid: creëren van een veilige sfeer	6
3.	Reactiebeleid	7
3.1.	Aandachtspunten bij het protocol	8

I. Inleiding

OpenEmbassy is een sociale onderneming met een tweeledig doel: een zinvolle, gelijkwaardige en duurzame integratie van nieuwkomers in Nederland enerzijds; en het bouwen aan duurzame integratiebeleid dat samen met nieuwkomers tot stand komt. In eerste instantie ondersteunen wij individuele nieuwkomers door hen te helpen om hun weg te vinden in de Nederlandse samenleving. Samen met hen, vanuit hun perspectief en positie, zoeken we naar oplossingen op maat. Tegelijkertijd onderzoeken we hoe de instanties rondom hun functioneren en hoe de integratie op beleids- en uitvoeringsniveau is georganiseerd. Met deze kennis geven we advies, zodat de gemeenten, organisaties en betrokken professionals een integratiebeleid kunnen ontwikkelen dat goed aansluit bij de behoefte van nieuwkomers.

OpenEmbassy is een relatief kleine organisatie met een kernteam van gemiddeld 15 medewerkers bestaand uit 11 vaste medewerkers en een wisselend aantal stagiaires. Hiernaast is er een netwerk van ca. 600 vrijwilligers. De vaste medewerkers, stagiaires en vrijwilligers noemen we in dit document 'medewerkers'. Hiernaast zijn er ca. 1300 nieuwkomers, volwassenen en minderjarigen, aan OpenEmbassy verbonden.

Direct contact tussen al deze deelnemers in een relatief kleinschalige of informele context is de kracht van ons werk. Tegelijkertijd realiseren we ons dat de kwetsbare mensen in een kleinschalig context meer risico lopen op grensoverschrijdend gedrag. Dit was de reden dat OpenEmbassy een visie heeft ontwikkeld op de veiligheid. In dit document is deze visie vertaald naar heldere richtlijnen voor de preventie- en reactiebeleid.

De protocollen in dit document vormen de leidraad voor het handelen in de praktijk - mocht zich een situatie voordoen waarin de sociale, psychische en fysieke veiligheid van één of meer deelnemers wordt bedreigd.

In deze notitie geven we een antwoord op drie vragen:

1. Wie zijn de risicogroepen in de projecten van OpenEmbassy?
2. Welke stappen heeft OpenEmbassy gezet om onveilige, ongewenste situaties te voorkomen?
3. En als ze zich toch voordoen, hoe zorgen we ervoor dat de betrokkenen serieus worden genomen en dat ze de nodige ondersteuning krijgen?

https://docs.google.com/document/d/ImWHcr3_JuRHiJVHWAIAnx_TI9_c2FluJ/edit

I. Risico's

OpenEmbassy heeft jaarlijks gemiddeld 15 lopende projecten. De verwachting is dat dit de komende jaren zal groeien. De diensten die we aan de nieuwkomers bieden, variëren: kinderen uit nieuwkomers gezinnen worden gekoppeld aan een online onderwijsmaatje voor schoolwerk ondersteuning; succesvolle nieuwkomers initiatieven worden begeleid naar zelfstandig ondernemen; er is een helpdesk waar nieuwkomers via chatfunctie vragen kunnen stellen over de hobbels die ze ondervinden in hun integratieproces; en de nieuwkomers met complexe problemen (dakloosheid, schuld, scheiding, uit huis plaatsing ed.) worden individueel ondersteund om er bovenop te komen en opnieuw perspectief te creëren in hun leven. In alle gevallen is de relatie die de OpenEmbassy medewerkers met een nieuwkomer aangaan van tijdelijke aard. In de meeste interacties zijn de medewerkers nauw betrokken bij de persoonlijke situatie van de betreffende nieuwkomer. Het contact vindt plaats online en/of fysiek, afhankelijk van het project. In sommige projecten zoals A-team hebben medewerkers vaak een vertrouwensband met nieuwkomers.

In de interacties kan het voorkomen dat er een onveilige situatie ontstaat. Het kan zijn dat de medewerkers ongewenst gedrag vertonen naar een kind uit nieuwkomers gezin. Of dat een medewerker het vermoeden krijgt dat een nieuwkomer in een onveilige thuissituatie verkeert. Ook kan het voorkomen dat een nieuwkomer, een vrijwilliger of een teamlid in de relatie tot elkaar onveiligheid ervaren.

Onveilig gevoel kan ontstaan door grensoverschrijdend gedrag. Dit is een breed begrip. Het omvat alle handelingen, toenaderingen en contacten die tegen de zin van het slachtoffer plaatsvinden: pesten, seksuele intimidatie, discriminatie, agressie en geweld. Soms gaat het om duidelijke vormen van misbruik zoals slaan met een voorwerp of aanranding. Maar meer diffuse incidenten zoals verwaarlozing en seksueel getinte grappen vallen ook onder grensoverschrijdend gedrag.

Binnen OpenEmbassy willen we aandacht besteden aan twee contexten waarin grensoverschrijdend gedrag kan voorkomen. In eerste instantie gaat het om de situaties waarin een medewerker zich in een machtspositie bevindt ten opzichte van een deelnemer. Een voorbeeld hiervan zijn de kinderen in het TOMaatjes project die online begeleid worden met het schoolwerk door een vrijwilliger. Maar ook bij de helpdesk en in A-team zijn er nieuwkomers die ondersteund worden door medewerkers van OpenEmbassy bij ingewikkelde problemen. In tweede instantie zijn er situaties waarin medewerkers van OpenEmbassy psychosociale arbeidsbelasting kunnen ervaren waaronder agressie, seksuele intimidatie en discriminatie door zowel eigen personeel als door de nieuwkomers en derden.

I.I Risicogroepen

Hieronder is er een lijst opgesteld met groepen die binnen het sociaal domein als kwetsbaar worden beschouwd¹. Deze lijst pretendeert niet volledig te zijn. Hiervoor zijn de beschrijvingen te algemeen en de factoren die kwetsbaarheid veroorzaken te divers. Het gaat voornamelijk om de groepen mensen met wie OpenEmbassy samenwerkt:

- minderjarigen
- met een taalachterstand
- met een lichamelijke beperking
- met chronisch psychische problemen
- met een verstandelijke beperking
- met psychosociale en materiële problemen
- in sociaal isolement
- met lichte opvoed- en opgroei problemen
- die betrokken zijn bij huiselijk geweld
- die uitgestoten (dreigen te) worden wegens hun seksuele oriëntatie
- met meervoudige problematiek zoals dakloosheid, schulden, verslaving ed.

In verlengde hiervan, de grootste groep mensen met wie OpenEmbassy werkt, is nieuw in Nederland. Dit maakt ze niet per definitie kwetsbaar maar vaak is er sprake van onvoldoende kennis van de Nederlandse context. Ook ontbreekt het nieuwkomers aan sociale netwerken omdat ze relatief kort in Nederland wonen. Dit maakt voor velen het deelnemen aan de samenleving ingewikkelder. Weinig toegang tot arbeidsmarkt, verminderde toegang tot zorg en weinig binding met lokale gemeenschap zijn hier voorbeelden van.

De medewerkers van OpenEmbassy vormen geen kwetsbare groep, maar het feit dat ze met kwetsbare groep werken, maakt dat zij ook slachtoffers kunnen worden van ongewenst gedrag, zoals (seksuele) intimidatie, agressie ed.

---

¹ Movisie, [Kwetsbare groepen in beeld](#)

I.2. Vormen van ongewenst gedrag

- Seksueel overschrijdend gedrag

Seksuele intimidatie omvat alle vormen van seksuele toenadering tot deelnemers, in verbale, non-verbale, digitale of fysieke zin. Het gaat om: seksueel getinte grapjes, dubbelzinnige opmerkingen, verhalen over seksuele ervaringen of dubbelzinnig gebruik emoticons; seksueel misbruik zoals grooming of sexting; aanranding of verkrachting.

- Huiselijk geweld

Indien een medewerker de indruk krijgt dat een (minderjarige) nieuwkomer in onveiligheid verkeert, kan er onder andere sprake zijn van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Onder huiselijk geweld verstaan wij: Het plegen van geweld of het dreigen met geweld op enigerlei locatie door iemand uit de huiselijke kring. Onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, inclusief eengerelateerd geweld. Het geweld hoeft dus niet per se in huis plaats te vinden, maar vaak wel door een bekende van het slachtoffer. Slachtoffers van huiselijk geweld kunnen volwassenen of minderjarigen zijn. Huiselijk geweld komt in alle lagen van de bevolking en binnen alle culturen voor. Er zijn ook specifieke vormen van huiselijk geweld zoals besnijdenis en eengerelateerd geweld. Voorbeelden hiervan zijn verstoting, verminking, aanzetten tot zelfmoord of uithuwelijking.

- Kindermishandeling / verwaarlozing

Bij kindermishandeling gaat het om het recht op een evenwichtige ontwikkeling en het recht op opvoeding. Kinderen hebben zorg, liefde en aandacht van hun ouders/opvoeders nodig. Het is van belang onderscheid te maken tussen kindermishandeling en minder gewenst gedrag in de opvoeding. Bij kindermishandeling is er sprake van structureel, stelselmatig, steeds terugkerend geweld van de ouders/opvoeders naar zijn of haar kinderen.

- Ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag kan ook gericht zijn naar de medewerkers. Bijvoorbeeld een medewerker die alleen op huisbezoek gaat, kan zich door het toedoen van nieuwkomer geïntimideerd of onveilig voelen. Ook kunnen er diverse onveilige situaties ontstaan in interacties tussen vaste team, vrijwilligers, stagiaires en nieuwkomers.

2. Preventiebeleid: creëren van een veilige sfeer

In het kader van preventie, hebben wij een aantal stappen gezet om een veiligheid in onze projecten te bevorderen:

- Voor alle medewerkers wordt bij indiensttreding een VOG verklaring aangevraagd.
- Alle medewerkers worden verplicht om een gedragscode te ondertekenen. In de gedragscode stemt de medewerker toe om geen ongewenst gedrag te vertonen tegenover de kwetsbaren en tegenover elkaar;
- Alle medewerkers worden bij indiensttreding geattendeerd op de risico's, preventiebeleid en het protocol voor als er iets misgaat; Dit gebeurt via team meetings, intakes en inwerk-protocollen.
- Alle nieuwkomers die deelnemen aan de projecten van OpenEmbassy worden door de medewerkers op de hoogte gesteld van veiligheidsbeleid: de risico's, preventie en het stappenplan voor als het misgaat.
- Dit veiligheidsbeleid wordt op de website toegankelijk voor iedereen; ook is er een samenvatting vindbaar in de talen van de nieuwkomers
- Op de website staan de contactgegevens van de projectleiders en vertrouwenspersonen.

3. Reactiebeleid

Hieronder het protocol dat wordt toegepast als iemand zich het slachtoffer voelt van ongewenst gedrag binnen de projecten van OpenEmbassy, of wanneer iemand het vermoeden heeft dat een ander in onveiligheid verkeert. Het protocol heeft als doel om stappen te zetten naar een veilige(re) situatie voor de slachtoffer en de omstanders.

- **Stap 1**

Voorbeelden: een vrijwilliger heeft een vermoeden van huiselijk geweld; of een kind of ouder ervaren ongewenst gedrag. Het vermoeden ontstaat omdat er bepaalde zaken opvallen bijvoorbeeld gedragsveranderingen, uitspraken van een kind of ongepaste berichten uitwisseling tussen deelnemers. De persoon die deze vermoedens heeft, moet dit bespreekbaar maken met de projectleider. Het is raadzaam om te observeren en alle relevante gegevens schriftelijk vast te leggen.

- **Stap 2**

De projectleider brengt alle signalen in kaart en betreft direct de vertrouwenspersoon erbij.

- **Stap 3**

De vertrouwenspersoon zal aan de hand van de signalen en in samenspraak met de melder gesprekken voeren met de betrokkenen met het doel om de situatie beter in kaart te brengen en te beoordelen wat de ernst is van de situatie.

- **Stap 4**

De vertrouwenspersoon zal naar eigen kennis en kunde samen met en in het belang van het slachtoffer de passende route zoeken naar de veiligheid. Met de passende route wordt bedoeld dat het slachtoffer – indien mogelijk – zelf meebeslist en betrokken wordt in de stappen die er gezet worden. Dit kan verschillende dingen betekenen: dat er direct gebruik wordt gemaakt van de meldcode, of dat er expertise wordt ingeschakeld van een huisarts, psycholoog ed, of dat er wordt doorverwezen naar andere hulpverleners of een instantie.

- **Stap 5**

De vertrouwenspersoon, projectleider en degene die de melding heeft gemaakt, evalueren het proces en het stappenplan. De vertrouwenspersoon registreert wat zij heeft ondernomen en koppelt dit terug naar de leidinggevenden van OpenEmbassy.

3.1. Aandachtspunten bij het protocol

Indien de melding gaat over de kinderen en jongeren, bespreek de melding vooraf met hen.

- Als het een kind betreft dat jonger is dan 12 jaar, bespreek het dan met de ouders;
- Voor kinderen/jongeren tussen 12 en 16 jaar geldt: spreek met het kind en de ouders.
- Voor jongeren ouder dan 16 jaar: spreek met het kind zelf.
- Indien het kind/jongere een verstandelijke beperking heeft dan is het raadzaam om met de ouders te spreken ongeacht de leeftijd.